

Demokrati - Periode 1			
<p><b>Tverrfaglege tema:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Demokrati og medborgarskap</li> <li>● Demokrati -&gt; Lov og rett</li> </ul> <p><b>Kompetansemål:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er</li> <li>● reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst</li> <li>● utforske og beskrive korleis menneske- og urfolksrettar og andre internasjonale avtalar og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til menneske, likestilling og likeverd</li> <li>● reflektere over kva for aktørar som har makt i samfunnet i dag, og korleis desse grunngir standpunkta sine</li> <li>● beskrive sentrale lover, reglar og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt</li> <li>● beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar</li> <li>● utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten</li> </ul>			
Anbefalt tidsbruk	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering

10 veker	Politiske institusjonar Val -> Lokalt og nasjonalt Politiske styreformar i andre land Frå union til sjølvstendig stat Kriminalitet og straff	Forelesning Forskande elevar Sjå dokumentarar om demokratiet Ha debatt i klasserommet Val <b>Framlegg til fleirfagleg:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Norsk, samf.fag, kroppsøving, KRLE og matematikk</li> </ul> <b>Forske: Valet i Noreg</b> <b>Fordjuping:</b> Demokrati - fleirfagleg arbeid	<b>Munnleg:</b> Samtale, diskusjon, debatt Lydfil <b>Skriftleg:</b> Prøve Veggavis Presentasjon
4 veker	Imperialisme Verda endrar seg Makt Ressursar i verda Fortid styrer notid	Forelesning Film/dokumentar Søke kunnskap gjennom ulike kjelder	<b>Munnleg:</b> Diskusjon i grupper

Tradisjonar - Periode 2			
<b>Tverrfaglege tema:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tradisjonar</li> </ul> <b>Kompetansemål:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er</li> <li>• vurdere på kva måtar ulike kjelder gir informasjon om eit samfunnsfagleg tema, og reflektere over korleis algoritmar, einsretta kjelder eller mangel på kjelder kan prege forståinga vår</li> <li>• drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk</li> <li>• beskrive ulike dimensjonar ved berekraftig utvikling og korleis dei påverkar kvarandre, og presentere tiltak for meir berekraftige samfunn</li> <li>• vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet</li> <li>• reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald</li> <li>• beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar</li> </ul>			
Anbefalt tidsbruk	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
4 veker	Bli kjend med eigne tradisjonar, kulturarv og endringar historisk  (Jul)	Munnleg aktivitet  Samtale og diskusjon  Refleksjon  Ha framføring munnleg  <b>Framlegg til fleirfagleg:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Norsk, samf.fag, kroppsøving, KRLE</li> <li>• (alle fag)</li> </ul>	<b>Munnleg:</b> Skal delta i innleiande samtalar om temaet, og kunne uttrykkje kva ein knyter til dette temaet og kvifor  <b>Lage presentasjon:</b> Skal kunne presentere funn knytt til oppgåve innan temaet og halde ein munnleg presentasjon der den digitale er støttmateriell.

		<b>Forske:</b> Historisk jule-tradisjon kontra gjennomføring no. <b>Fordjuping:</b> Skal gjere funn gjennom intervju, søk i ulike kjelder og dra parallellar til eigen feiring.	<b>Skriftleg:</b> Presentasjon og manus kan elevane levere inn til vurdering.
--	--	--	---

**Mangfald - Periode 3 (Verdskrigane)****Tverrfaglege tema:**

- Folkehelse og livsmeistring
- Demokrati og medborgarskap

**Kompetansemål:**

- bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er
- drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk
- reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst
- gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konfliktrar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane

<ul style="list-style-type: none"> <li>utforske og beskrive korleis menneske- og urfolksrettar og andre internasjonale avtalar og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til menneske, likestilling og likeverd</li> </ul>			
Anbefalt tidsbruk	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
14 veker	Demokrati Styreform Imperialisme Krigshandlingar Koalisjonar/alliansar  Menneskerettar Flyktningar	Lese tekstar Skrive tekstar  <b>Framlegg til fleirfagleg:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Norsk, Mat&amp;helse, musikk, KRLE</li> </ul> <b>Forske:</b> Verdskrigane -> resultat  <b>Fordjuping:</b> Kunne ting vore annleis?	<b>Munnleg:</b> Samtale, diskusjon, debatt  Lydfil  <b>Skriftleg:</b> Skrive argumenterande tekstar

<b>Kulturelt mangfald - Periode 4</b>			
<p><b>Tverrfaglege tema:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Holocaust</li> <li>• Minoritetsforfølgingar</li> </ul> <p><b>Kompetansemål:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er</li> <li>• vurdere på kva måtar ulike kjelder gir informasjon om eit samfunnsfagleg tema, og reflektere over korleis algoritmar, einsretta kjelder eller mangel på kjelder kan prege forståinga vår</li> <li>• drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk</li> <li>• reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst</li> <li>• gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikhtar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane</li> <li>• gjere greie for årsaker til og konsekvensar av terrorhandlingar og folkemord, som holocaust, og reflektere over korleis ekstreme haldningar og ekstreme handlingar kan førebyggjast</li> <li>• reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald</li> </ul>			
<b>Anbefalt tidsbruk</b>	<b>Innhald og tema</b>	<b>Arbeidsmåtar</b>	<b>Vurdering</b>

4 veker	Ideologiar Jødeforfølgningane I Noreg under krigen	Lese tekstar skrive tekstar <b>Framlegg til fleirfagleg:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Norsk, samf.fag, kroppsøving, KRLE</li><li>• (alle fag)</li></ul> <b>Forske:</b> Jødane i Noreg, Europa og verda. <b>Fordjuping:</b> Demokrati - fleirfagleg arbeid	<b>Munnleg:</b> Samtale, diskusjon, debatt og presentasjon av funn Lydfil <b>Skriftleg:</b> Prøvestoff på jødeforfølgningane/Ideologiane
---------	--	---	--

<b>Berekraftig utvikling - Periode 5</b>			
<p><b>Tverrfaglege tema:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Bærekraftig utvikling i Noreg, Europa og verda</li> </ul> <p><b>Kompetansemål:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i egne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er</li> <li>● vurdere på kva måtar ulike kjelder gir informasjon om eit samfunnsfagleg tema, og reflektere over korleis algoritmar, einsretta kjelder eller mangel på kjelder kan prege forståinga vår</li> <li>● reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst</li> <li>● beskrive ulike dimensjonar ved berekraftig utvikling og korleis dei påverkar kvarandre, og presentere tiltak for meir berekraftige samfunn</li> <li>● beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar</li> </ul>			
<b>Anbefalt tidsbruk</b>	<b>Innhald og tema</b>	<b>Arbeidsmåtar</b>	<b>Vurdering</b>
6 veker	<p>Bli kjend med egne meiningar</p> <p>Berekraftsmåla</p> <p>Verda vi har hatt og skal ha.</p> <p>Velferdsstaten</p>	<p>Lese faglitteratur</p> <p>Sjå informasjonsfilmar</p> <p>Gruppearbeid</p> <p><b>Framlegg til fleirfagleg:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Norsk, samf.fag, kroppsøving, KRLE, naturfag og engelsk</li> </ul>	<p><b>Munnleg:</b></p> <p>Samtale, diskusjon, debatt og gruppearbeid med framføring</p> <p>Lydfil</p> <p><b>Skriftleg:</b></p> <p>Arbeid med berekraftsmåla skal munne ut i veggavis/infoark</p>



		<b>Forske:</b> Kan vi halde fram livet slik vi kjenner det? <b>Fordjuping:</b> Berekraftsmål	
--	--	---	--

